

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Marek Boniecki SSA Barbara Baran
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w W.

przeciwko A. N. (1) i A. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 listopada 2015 r. sygn. akt IX GC 967/14

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:**

„zasądza solidarnie od pozwanych A. N. (1) i A. Z. na rzecz strony powodowej Banku (...) Spółki Akcyjnej

w W. kwotę 141 457,73 zł (sto czterdzieści jeden tysięcy czterysta pięćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt trzy grosze) z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonymi od kwoty 141 112,80 zł (sto czterdzieści jeden tysięcy sto dwanaście złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 5 lutego 2014 r. oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 141.457,73 zł od dnia 5 września 2014 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddala”;

2. **w pozostałej części apelację oddala;**

3. **zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Bank (...) Spółka Akcyjna w W. domagał się zasądzenia od pozwanych A. N. (1) i A. Z. solidarnie kwoty 141.457,73 zł z odsetkami umownymi od 1 lutego 2013 roku w do dnia zapłaty, a to tytułem odpowiedzialności pozwanych jako członków zarządu spółki (...) Spółki z o.o. w K., wobec bezskuteczności egzekucji skierowanej przeciwko tej spółce.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy, uwzględniając powództwo w całości, zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej 141.457,73 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonymi od kwoty 141.112,80 zł od 1 lutego 2013 roku w do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej koszty procesu.

Podstawą wyrokowania były następujące okoliczności faktyczne.

Pozwani byli zainteresowani handlem wyrobami chemicznymi. Pozwany A. N. (2), wraz ze swoim szwagrem A. P. kupili udziały w istniejącej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) W dniu 28 października 2011 r. nadzwyczajne zgromadzenie wspólników tej spółki podjęło uchwałę o powołaniu na stanowisko prezesa zarządu spółki A. N. (1) oraz o powołaniu na stanowisko wiceprezesa zarządu A. Z.. Pozwani zostali wpisani do rejestru jako członkowie zarządu spółki w dniu 25 listopada 2011 r.

W dniu 2 stycznia 2012 r. A. Z. złożył na ręce A. N. (1) oświadczenie kierowane do zgromadzenia wspólników o złożeniu z dniem 2 stycznia 2012 r. rezygnacji z pełnienia funkcji wiceprezesa oraz członka zarządu spółki. Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki w dniu 5 stycznia 2012 roku podjęło uchwałę w odwołaniu A. Z. z funkcji wiceprezesa. Przedmiotowa uchwała została złożona do rejestru sądowego przez pozwanego dopiero w dniu 23 kwietnia 2014 r.

Z kolei A. N. (2) złożył w dniu 6 czerwca 2012 r. A. P. oświadczenie w związku z planowaną sprzedażą udziałów w w/ w spółce o rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu. Oświadczenie było kierowane do spółki (...). W tym samym dniu A. N. (2) zawarł z A. B. umowę sprzedaży udziałów w kapitale zakładowym spółki (...).

W 2014 r. sąd rejestrowy prowadził postępowanie przymuszające w przedmiocie złożenia wniosku o zmianę wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ostatecznie A. N. (2) został wykreślony z rejestru jako członek zarządu spółki w dniu 18 listopada 2014 r.

W dniu 16 listopada 2011 r. powodowy Bank zawarł ze spółką (...) umowę kredytu w rachunku bieżącym. W dniu 1 lutego 2013 r. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) stwierdzający, że Bankowi (...) przysługuje wobec dłużnika spółki (...) roszczenie o zapłatę 141.112,80 zł, na które składa się roszczenie o zapłatę kapitału 125.181,85 zł, odsetek naliczonych od 30 kwietnia 2012 roku do 31 stycznia 2013 roku w kwocie 15.160,70 zł, roszczenie o zapłatę opłat i prowizji 770,25 zł oraz dalsze odsetki umowne w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, które na dzień wystawienia tytułu wynoszą 22 % w stosunku rocznym, od kwoty wymagalnego roszczenia obejmującego kapitał, odsetki oraz opłaty i prowizje liczone od 1 lutego 2013 r.

W marcu 2013 r. Bank skierował do Komornika przy Sądzie Rejonowym (...) w K. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie wyżej opisanego tytułu, domagając się skierowania egzekucji do majątku ruchomego spółki znajdującego się w jej siedzibie, wierzytelności i praw majątkowych, rachunków bankowych. Nadto wniósł o poszukiwanie majątku dłużnika i informowanie wierzyciela o wszystkich podejmowanych czynnościach egzekucyjnych. Postanowieniem z dnia 5 lutego 2014 r. Komornik umorzył w całości przedmiotowe postępowanie egzekucyjne wskazując, że w toku postępowania egzekucyjnego stało się oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy

wyższej od kosztów egzekucyjnych ze względu na to, że dłużnik nie posiada żadnych ruchomości i majątku. Komornik ustalił koszty postępowania na kwotę 277,93 zł.

Sąd ustalił także, że kupując udziały w spółce (...)nie zrobił audytu spółki i nie sprawdzał dokumentacji handlowej. A. N. (2) nie znalazł się na księgowości, a A. Z. na spółkach. Pozwani podzielili się czynnościami w zarządzie spółki. Wszystkie czynności w spółce podejmował A. N. (2), a A. Z. był odpowiedzialny za zakupy.

Wreszcie Sąd poczynił ustalenia dotyczące sytuacji spółki wskazując, że A. N. (2) w chwili zakupu spółki wiedział, że Urząd Kontroli Skarbowej zajął rachunek bankowy spółki, bo były jakieś zaległości podatkowe. Nadto Sąd wskazał na fakt zasądzenia z początkiem 2012 r. od spółki (...) należności na rzecz spółki (...) oraz fakt, że na przełomie 2011 i 2012 r. toczyło się przed Dyrektorem Izby Skarbowej w K. postępowanie w przedmiocie zobowiązań podatkowych spółki.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał roszczenie strony powodowej za usprawiedliwione, jako znajdujące oparcie w treści art. 299 k.s.h. Ocenił, że powodowy Bank udowodnił okoliczności uzasadniające jego roszczenie – obaj pozwani byli członkami zarządu spółki w okresie powstania zobowiązania powoda, jak też, że egzekucja tej wierzytelności wobec spółki okazała się bezskuteczna.

Pozwani nie wykazali istnienia okoliczności, zwalniających ich od odpowiedzialności. Przede wszystkim nie wykazali zasadności twierdzenia, że egzekucja przeciwko spółce prowadzona była wadliwie, jak też, że nie ponoszą winy za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) we właściwym czasie oraz, że przesłanki do zgłoszenia stosownego wniosku powstały w czasie, gdy nie pełnili już oni funkcji we władzach spółki. Sąd ocenił, że dla odpowiedzialności pozwanych nie ma znaczenia fakt podziału czynności pomiędzy członków zarządu i brak przygotowania do prowadzenia spraw spółki

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości, apelację wnieśli pozwani, zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 299 § 1 k.s.h. poprzez przyjęcie odpowiedzialności solidarnej pozwanych w sytuacji nieistnienia zobowiązania spółki oraz w sytuacji, gdy spółka posiadała majątek pozwalający na skuteczne prowadzenie postępowania egzekucyjnego;
- naruszenie – w odniesieniu do A. Z. – art. 299 k.s.h. poprzez przyjęcie odpowiedzialności tego pozwanego za zobowiązania spółki powstałe w okresie odwołania z funkcji członka zarządu;
- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 299 § 2 k.s.h. poprzez nieuwzględnienie okoliczności ujawnionych w toku postępowania, a potwierdzających brak winy pozwanych w niezgłoszeniu upadłości w okresie sprawowania przez nich funkcji;
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 316 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie odpowiedzialności pozwanych za zobowiązania spółki pomimo braku ze strony powoda inicjatywy dowodowej zmierzającej do wykazania istnienia zobowiązania ciężącego na spółce, jego wysokości oraz podstawy naliczenia należności odsetkowych;
- naruszenie art. 233 k.p.c. polegające na dokonaniu, z pominięciem wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w szczególności wbrew treści oświadczeń zawartych w dokumentach prywatnych i z pominięciem zasad doświadczenia życiowego, ustaleń dotyczących antydatowania dokumentów potwierdzających rezygnację A. Z. z funkcji członka zarządu spółki.

Pozwani wnieśli ponadto o dopuszczenie dowodu z dokumentu – pisma ZUS z dnia 4 marca 2014 r. – na okoliczność jego treści, w tym potwierdzenia dokonywania na rachunku objętym umową z dnia 16 listopada 2011 r. operacji bankowych, co ma stanowić przesłankę dla przyjęcia nieudowodnienia przez stronę powodową istnienia zobowiązania będącego podstawą odpowiedzialności pozwanych.

Apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Ustalenia dokonane w pierwszej instancji Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne. Zostały one oparte o wszystkie zaoferowane dowody, których ocena mieści się w granicach wyznaczonych art. 233 § 1 k.p.c.

Bezprzedmiotowy jest zarzut odnoszący się do faktów związanych z datą rezygnacji pozwanych, w tym przede wszystkim A. Z., z funkcji członka zarządu spółki. Jakkolwiek ustalenia i rozważania Sądu nie są w tym zakresie przejrzyste, w tym Sąd Okręgowy zawarł w uzasadnieniu sugestie mogące świadczyć o przyjęciu, że dokument rezygnacji tego pozwanego z funkcji członka zarządu został antydatowany, to jednak ostatecznie Sąd ustalił, że rezygnacja przez pozwanego została złożona w dniu 2 stycznia 2012 r., a uchwała o odwołaniu go z funkcji członka zarządu została podjęta w dniu 5 stycznia 2012 r. Także w zakresie oceny prawnej Sąd uwzględnił tak poczynione ustalenie.

Apelacja pozwanych zasadza się na twierdzeniu, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania przeciwko spółce. Pomija jednak, że powodowy Bank dysponuje tytułem wykonawczym wydanym przeciwko spółce. Jakkolwiek tytułem tym jest bankowy tytuł egzekucyjny, któremu została nadana sądowa klauzula wykonalności, w związku z czym tytuł ten nie korzysta z mocy wiążącej wynikającej z art. 365 k.p.c., to jednak poprzez jego przedłożenie strona powodowa zadośćuczyniła ciężącemu na niej obowiązкови dowodowemu. Zważyć należy, że wierzyciel powołujący się na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce musi legitymować się tytułem egzekucyjnym. Takim tytułem jest także, zgodnie z art. 777 k.p.c., tytuł nie pochodzący od Sądu.

Pozwani nie wykazali przy tym, by sporna wierzytelność nie istniała. Ich twierdzenie odwoływało się do treści umowy kredytowej, w której w § 2 ust.2 przewidziano przedłużenie okresu obowiązywania tej umowy pod określonymi tam warunkami. W sprawie nie zostało w jakikolwiek sposób wykazane, że warunki te się spełniły, a w związku z tym doszło do przedłużenia okresu obowiązywania umowy, a co za tym idzie – że powodowy Bank nie miał podstaw do wydania bankowego tytułu egzekucyjnego. Chybione są także sugestie apelujących, jakoby strona powodowa miała przyznać w pismach procesowych, że do przedłużenia umowy doszło.

W tym kontekście zaoferowany w apelacji dowód z pisma ZUS z dnia 4 marca 2014 r. nie zasługiwał na uwzględnienie. Przedmiotowy wniosek dowodowy jest po pierwsze spóźniony (art. 381 k.p.c.). Okoliczność, że przedmiotowy dokument zalegał w aktach, z których – według apelujących – Sąd I instancji dopuścił dowody wybiórczo, nie może skutkować zasadnością aktualnie zgłoszonego wniosku dowodowego. Zakres przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego był pozwanym znany. W szczególności na rozprawie w dniu 27 listopada 2015 r. Sąd dopuścił dowody z wybranych dokumentów, co nie spotkało się ze zgłoszeniem przez pozwanych zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. Tym samym pozwani utracili uprawnienie do powoływania się na ewentualne uchybienie Sądu. Wreszcie, przedmiotowy dowód nie jest przydatny dla wykazania okoliczności twierdzonych przez pozwanych, nie był bowiem wystarczający dla ich udowodnienia. Z faktu, że w 2014 r. ZUS złożył oświadczenie wiedzy określonej treści nie przesądza o prawdziwości podanych w piśmie informacji, jak też nie prowadzi do wykazania w pełni okoliczności faktycznych mających wskazywać na nieistnienie spornej wierzytelności.

Pozwani nie wykazali także w jakikolwiek sposób istnienia okoliczności faktycznych, które wypełniałyby przesłanki egzoneracyjne, ograniczając się jedynie do powołania faktów związanych z okresem sprawowania przez nich funkcji oraz związanych z podziałem między nich czynności w ramach spółki. Nie podnieśli także twierdzeń i nie powołali dowodów dla wykazania, że w okresie, w którym sprawowali funkcje członków zarządu, stan spółki nie uzasadniał zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W tym stanie rzeczy, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie dawał podstaw do czynienia dalej idących ustaleń.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę prawną dokonaną przez Sąd I instancji.

W świetle treści art. 299 k.s.h., przypisanie odpowiedzialności członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania stanowi negatywny skutek nieterminowego złożenia przez członka zarządu spółki z o.o. wniosku o ogłoszenie jej upadłości, którego następstwem jest obniżenie potencjału majątkowego spółki w zakresie uniemożliwiającym zaspokojenie przysługującej powodowi wobec spółki wierzytelności. Członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponosi odpowiedzialność za własne działanie, tj. za bezprawne, zawinione niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Odpowiedzialność ta powstaje więc wtedy, gdy niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki wyrządza wierzycielowi szkodę, gdyż nie uzyskuje on w ogóle zaspokojenia lub też uzyskuje zaspokojenie w mniejszym zakresie, niż miałyby to miejsce w przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie.

Zgodnie z przesłankami określonymi w tym przepisie i wynikającym z jego treści regułem dotyczącym rozkładu ciężaru dowodu, w sprawie o zapłatę na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., powód powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda, oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce, natomiast pozwany, jeżeli chce się uwolnić od odpowiedzialności, powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. tj., że:

- we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu;
- choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, to miało to miejsce nie z jego winy;
- choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, to wierzyciel nie poniósł szkody.

W niniejszej sprawie strona powodowa wykazała istnienie okoliczności uzasadniających odpowiedzialność pozwanych, pozwani natomiast nie zadośćuczynili obowiązkowi udowodnienia okoliczności, które mogłyby być podstawą zwolnienia ich od odpowiedzialności.

Przede wszystkim, jak już wskazano, powodowy Bank wykazał istnienie zobowiązania stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Trafnie przy tym wskazał Sąd Okręgowy, że dla odpowiedzialności członka zarządu z art. 299 k.s.h. wystarczy samo istnienie zobowiązania spółki w czasie, gdy był on członkiem zarządu, nie jest konieczna wymagalność zobowiązania w tym czasie, która może nastąpić już po zaprzestaniu pełnienia przez członka jego funkcji (tak SN m.in. w wyroku z dnia 19 października 2005 r., V CKN 258/05, lex nr 365053). Przypomnieć zatem należy, że sporne zobowiązanie powstało w dacie, w której pozwani pełnili funkcje członka zarządu, skoro wynika ono z umowy z dnia 16 listopada 2011 r., zawartej przez spółkę reprezentowaną przez jednego z pozwanych.

Nie budzi wątpliwości także istnienie przesłanki bezskuteczności egzekucji. Powodowy Bank wykazał, że wszczęta przez niego egzekucja nie przyniosła rezultatu postanowieniem komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Tym samym, o ile pozwani twierdzą, że spółka posiada (posiadała) majątek, do którego egzekucja może być skierowana, to na nich spoczywał ciężar powołania w tym zakresie skonkretyzowanych twierdzeń oraz powołania adekwatnych dowodów. Pozwani tego rodzaju twierdzeń nie podnieśli.

Podzielić należy ocenę Sądu Okręgowego, że pozwani w żaden sposób nie wykazali zasadności twierdzenia, że egzekucja przeciwko spółce prowadzona była wadliwie, jak też, że nie ponoszą winy za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) we właściwym czasie oraz, że przesłanki do zgłoszenia stosownego wniosku powstały w czasie, gdy nie pełnili już oni funkcji we władzach spółki. Podkreślenia wymaga, że już z zeznań samych pozwanych wynika daleko idąca niefrasobliwość w prowadzeniu spraw spółki, skoro A. N. (2) zakupił udziały w niej bez sprawdzenia dokumentacji spółki. Nadto sprzedając spółkę miał świadomość, że nabywca kupuje udziały nie w celu dalszego jej prowadzenia, lecz po to, by spółka „weszła w grupę kapitałową by zrobić koszty”. Z kolei A. Z. w ogóle nie znał się na prowadzeniu spraw spółki, nigdy nie zapoznał się z dokumentacją spółki i nie interesował się jej sytuacją finansową. Powtórzyć zatem za Sądem I instancji należy, że brak przygotowania i brak zainteresowania sprawami spółki, nie zwalnia członków zarządu od odpowiedzialności wobec wierzycieli spółki na podstawie art. 299 k.s.h. Przeciwnie, tego rodzaju postawa wskazuje na niedbalstwo w prowadzeniu spraw spółki.

Pozwany A. Z. podniósł zarzut, że nie można mu przypisać winy, skoro nie miał on możliwości dowiedzenia się o sytuacji spółki z uwagi na obowiązujący pomiędzy członkami zarządu podział czynności. Zarzut ten nie może odnieść skutku. Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 stycznia 2001 r. (V CKN 186/00, lex nr 52420), że „tego rodzaju podział czynności ma tylko znaczenie wewnątrzorganizacyjne i nie może wyłączyć odpowiedzialności członka zarządu wobec wierzycieli, wynikającej z ustawy (art. 298 § 1 kh). Przepis art. 298 kh ma bowiem charakter bezwzględnie obowiązujący i nie może być pozbawiony skuteczności w drodze uchwały wspólników”.

W tym stanie rzeczy, roszczenie powoda – co do zasady – jest usprawiedliwione.

Apelacja pozwanych jest natomiast w części uzasadniana, jakkolwiek z przyczyn w niej nie powołanych, a związanych z charakterem roszczenia przewidzianego art. 299 ksh.

W doktrynie i judykaturze problem charakteru przedmiotowego roszczenia nie był rozstrzygany jednolicie. Z jednej strony przyjmowano, iż przedmiotowe roszczenie ma charakter odszkodowawczy, według innej koncepcji przyjmowano jego charakter gwarancyjny. Pomijając w tym miejscu argumenty zwolenników obu koncepcji, odnotować należy, że w ostatnich latach koncepcja odszkodowawczego charakteru odpowiedzialności na podstawie art. 299 ksh znalazła uznanie w orzecznictwie sądowym (tak np. uchwała S.N z 28.02.2008 r., III CZP 143/07, OSNC 2009, nr 3, poz. 38; post. S.N. z 8.12.2008 r., III CZP 112/08, uchwała składu 7 sędziów S.N. z 7.11.2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20 i inne). Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podziela ten pogląd. Zgodnie z nim odpowiedzialność członków zarządu spółki z o.o. ma charakter sankcji za prowadzące do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce nieprawidłowości w kierowaniu jej sprawami, a wyrazem tych nieprawidłowości jest niezłożenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości. Członkowie zarządu odpowiadają wobec wierzyciela za tak pojmowaną szkodę, a nie za niezaspokojone zobowiązania spółki. Odpowiedzialność ta stanowi szczególnie przypadek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadzie winy.

Przyjęcie tej koncepcji rodzi konsekwencje dla określenia samego roszczenia wynikającego z art. 299 ksh. Członek zarządu nie odpowiada bowiem za zobowiązanie spółki, odpowiada natomiast za szkodę związaną z bezskutecznością egzekucji skierowanej przeciwko spółce. Samo roszczenie nie powstaje zatem w dacie powstania wierzytelności przeciwko spółce, lecz w dacie, w której spełnione zostały przesłanki określone w art. 299 ksh tj. w chwili bezskuteczności egzekucji skierowanej przeciwko spółce. Górną granicą szkody jest zatem kwota nie wyegzekwowanej należności głównej wierzytelności przeciwko spółce wraz ze skapitalizowanymi odsetkami wyliczonymi na datę bezskuteczności egzekucji. Odsetki od tak wyliczonego roszczenia mogą przysługiwać najwcześniej od daty jego powstania tj. od daty bezskuteczności egzekucji.

Tymczasem w niniejszej sprawie strona powodowa skonstruowała roszczenie w taki sposób, że domaga się zapłaty należności głównej jako długu spółki z umownymi odsetkami od daty wymagalności roszczenia wobec samej spółki. Zważyć zatem należy, że – w świetle wyżej poczynionych rozważań – odsetki umowne od należności głównej przysługującej przeciwko spółce należą się do dnia powstania roszczenia tj. dnia bezskuteczności egzekucji i stanowią

element szkody. Tym samym szkodę stanowi suma należności głównej (141.457,73 zł) oraz umownych odsetek od tej kwoty za okres od 1 lutego 2013 roku do dnia 5 lutego 2014 r. (dnia umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji). Dopiero od tak określonej kwoty, stanowiącej szkodę, należą się odsetki ustawowe, przy czym roszczenie w tym zakresie ma charakter nieterminowy, a w związku z tym jest ono wymagalne od dnia wezwania do zapłaty (art. 455 k.c.). Z akt sprawy wynika, że wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanym, odpowiednio, w dniach 4 i 5 września 2014 r. (k. 23 i 25 akt). Tym samym zasadne było zasądzenie świadczenia z odsetkami ustawowymi od dnia 5 września 2014 r.

W konsekwencji powództwo okazało się nieuzasadnione w zakresie żądania zasądzenia odsetek umownych od dnia bezskuteczności egzekucji, jak też w zakresie odsetek ustawowych od tej części szkody, która związana jest z niezaspokojeniem odsetek umownych za okres od dnia 1 lutego 2013 roku w do dnia 5 lutego 2014 r., skoro za ten okres kwota szkody nie została wyliczona.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 396 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd.2 k.p.c. uwzględniając, że strona powodowa uległa tylko co do nieznacznej części swego żądania. Na zasądzone koszty składa się kwota opłaty wynagrodzenia pełnomocnika, ustalona zgodnie z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

SSA Barbara Baran SSA Paweł Rygiel SSA Marek Boniecki